

Ο ΜΥΘΟΣ ΤΩΝ «ΜΙΣΘΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΝΟΜΙΟΥΧΩΝ» ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

Η εξέλιξη των μισθών στο Δημόσιο (2008–2025)
και η σχέση τους με το κόστος ζωής

ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ

ΕΝΩΤΙΚΗΣ ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗΣ
ΣΥΣΠΕΙΡΩΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

2026

Μισθοί των Εργαζομένων στο Ελληνικό Δημόσιο

Ο κυρίαρχος μύθος: «Οι δημόσιοι υπάλληλοι είναι καλοπληρωμένοι»

Σε μεγάλο μέρος της κοινωνίας έχει διαμορφωθεί και παγιωθεί η αντίληψη ότι οι εργαζόμενοι στο Δημόσιο αποτελούν μια «προνομιούχα» κατηγορία, με υψηλές αποδοχές, μισθολογική ασφάλεια και ευνοϊκότερους όρους εργασίας σε σχέση με τον ιδιωτικό τομέα.

Αυτή η εικόνα αναπαράγεται τόσο σε κεντρικό πολιτικό επίπεδο όσο και στον δημόσιο λόγο που εκφράζεται κυρίως στα κυρίαρχα μέσα ενημέρωσης, δημιουργώντας και ενισχύοντας στερεότυπα και διαμορφώνοντας αντιλήψεις στην κοινωνία.

Ωστόσο, η πραγματικότητα είναι πιο σύνθετη και σε μεγάλο βαθμό διαφορετική από αυτή την απλουστευμένη εικόνα που καλλιεργείται σκόπιμα με στόχο τον περιορισμό και τη συρρίκνωση των δημοσίων υπηρεσιών και των εργατικών δικαιωμάτων.

Αρχικά, η σύγκριση των μισθών των εργαζομένων στο Δημόσιο με τον ιδιωτικό τομέα παραλείπει σκόπιμα ένα βασικό στοιχείο: οι εργαζόμενοι στον ιδιωτικό τομέα λαμβάνουν 14 μισθούς ετησίως, με την καταβολή των δώρων Χριστουγέννων, Πάσχα και του επιδόματος αδειας, ενώ στο Δημόσιο οι αποδοχές περιορίζονται σε 12 μισθούς, μετά την κατάργηση

των αντίστοιχων επιδομάτων το 2011. Η μη καταβολή των δώρων επηρεάζει ουσιαστικά το ετήσιο εισόδημα των εργαζομένων στο Δημόσιο και καθιστά λανθασμένη οποιαδήποτε σύγκριση χωρίς αναγωγή των εισοδημάτων σε ετήσια βάση.

Παράλληλα, η κυρίαρχη αντίληψη που έχει διαμορφωθεί βασίζεται σε δεδομένα πριν από την οικονομική κρίση και αγνοεί τις βαθιές μισθολογικές περικοπές που επιβλήθηκαν την περίοδο 2010–2014. Δεν λαμβάνει επίσης υπόψη το πάγωμα των αυξήσεων στους μισθούς των δημοσίων υπαλλήλων τα επόμενα χρόνια. Παραβλέπει τέλος τις σημαντικές απώλειες στην αγοραστική δύναμη λόγω της αύξησης του πληθωρισμού.

Η αποτύπωση της πραγματικής κατάστασης απαιτεί, συνεπώς, μια συνολική και τεκμηριωμένη προσέγγιση που να λαμβάνει υπόψη τόσο τη διαχρονική εξέλιξη των μισθών όσο και τις πραγματικές ανάγκες για αξιοπρεπή διαβίωση των εργαζομένων.

Μεταξύ μύθων και πραγματικότητας

Σε αυτό το πλαίσιο, όπου κυριαρχεί μια διαστρεβλωμένη εικόνα για τις αποδοχές στο Δημόσιο, υπάρχει ανάγκη για συστηματική και τεκμηριωμένη αποτύπωση της πραγματικής κατάστασης. Η ανάγκη αυτή γίνεται ακόμη πιο επιτακτική σε μια περίοδο όπου η ακρίβεια σε βασικά αγαθά και υπηρεσίες ασκεί ασφυκτική πίεση στα εισοδήματα, μειώνοντας δραστικά την αγοραστική δύναμη των εργαζομένων.

Η παρούσα ανάλυση δεν αποτελεί απλώς τεχνική σύγκριση μισθολογικών στοιχείων, αλλά μια προσπάθεια να ανατραπούν οι κυρίαρχοι μύθοι και να αναδειχθεί η πραγματική οικονομική θέση των

εργαζομένων στο Δημόσιο, χωρίς βέβαια να φιλοδοξεί να έχει το βάθος μιας επιστημονικής μελέτης.

Η μελέτη αυτή συμπίπτει με την πρόσφατη κυβερνητική ανακοίνωση της εισοδηματικής πολιτικής για το 2026. Η οριζόντια αύξηση της τάξης των 40 ευρώ μεικτά μηνιαίως στους βασικούς μισθούς που ανακοινώθηκε για όλους τους εργαζόμενους στο Δημόσιο – δηλαδή περίπου 1 ευρώ την ημέρα καθαρά – διατηρεί την απόκλιση μεταξύ των εισοδημάτων και των πραγματικών αναγκών των εργαζομένων.

Σε αυτό το πλαίσιο, η καταγραφή των απωλειών της περιόδου 2008–2025 (δηλαδή από την έναρξη της κρίσης και την εφαρμογή των περιοριστικών πολιτικών μέχρι σήμερα) αποκτά ιδιαίτερη σημασία, καθώς φωτίζει τη σωρευτική υποβάθμιση των αποδοχών και την απόσταση που έχει δημιουργηθεί από ένα αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης.

Ταυτόχρονα, η ανάλυση αυτή αναδεικνύει την ανάγκη για ουσιαστικές και όχι συμβολικές αυξήσεις στους μισθούς, καθώς και την επαναφορά του 13ου και 14ου μισθού στους εργαζόμενους στο Δημόσιο, ως ελάχιστη προϋπόθεση για την αποκατάσταση μέρους των απωλειών που έχουν υποστεί οι δημόσιοι υπάλληλοι την τελευταία δεκαπενταετία. Η ανάλυση που ακολουθεί ταυτόχρονα φιλοδοξεί να συμβάλει σε μια συζήτηση βασισμένη σε πραγματικά δεδομένα, μακριά από στερεότυπα και απλουστεύσεις.

Αποτύπωση της μισθολογικής εξέλιξης για τρεις κατηγορίες προσωπικού την περίοδο 2008–2025

Για την κατανόηση της πραγματικής εξέλιξης των αποδοχών στο Δημόσιο, παρατίθενται αναλυτικά στοιχεία για τρεις χαρακτηριστικές και

πολυπληθείς κατηγορίες εργαζομένων: προσωπικό ΥΕ στην αποκομιδή απορριμμάτων, νοσηλευτές ΤΕ και εκπαιδευτικούς ΠΕ.

Οι κατηγορίες αυτές δεν επιλέγονται τυχαία, καθώς αποτελούν βασικούς κλάδους στους αντίστοιχους τομείς απασχόλησης (καθαριότητα στους ΟΤΑ, υγεία και εκπαίδευση) και μπορούν να αποτυπώσουν με σχετική ακρίβεια τη συνολική εικόνα των μισθολογικών απωλειών. Η αποτύπωση βασίζεται σε συγκρίσιμα δεδομένα για τρία επίπεδα προϋπηρεσίας (0, 15 και 33 έτη), ώστε να αναδεικνύεται όχι μόνο η γενική τάση αλλά και η επίδραση της μισθολογικής εξέλιξης με την πάροδο του χρόνου.

Τι παρουσιάζουν οι πίνακες για τις τρεις κατηγορίες εργαζομένων

- Πίνακας 1: Μηνιαίες και ετήσιες αποδοχές του 2008 (με δώρα), την αναγωγή τους σε σημερινές τιμές βάσει του επίσημου Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΔΤΚ), καθώς και τις αντίστοιχες αποδοχές του 2025.
- Πίνακας 2: Ετήσια σύγκριση αποδοχών του 2008 (προσαρμοσμένες με βάση τον Δείκτη Τιμών Καταναλωτή) με τις αποδοχές του 2025, που αναδεικνύει την απώλεια εισοδήματος, παρά το γεγονός ότι ο επίσημος (ΔΤΚ) υποεκτιμά την πραγματική αύξηση του κόστους ζωής.
- Πίνακας 3: Εξέλιξη του επίσημου Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΔΤΚ) την περίοδο 2009–2025.

Ιδιαίτερη σημασία έχει το γεγονός ότι το 2008 οι εργαζόμενοι λάμβαναν πρόσθετες αποδοχές μέσω επιδομάτων και δώρων, τα οποία στη συνέχεια περιορίστηκαν ή καταργήθηκαν σε μεγάλο βαθμό. Η σύγκριση με το 2025, όπου το μισθολογικό πλαίσιο είναι σημαντικά διαφοροποιημένο, αναδεικνύει τη συρρίκνωση του συνολικού ετήσιου εισοδήματος.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

ΥΕ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΑΠΟΚΟΜΙΔΗΣ ΑΠΟΡΡΙΜΑΤΩΝ 2008								
ΕΤΗ ΥΠ/ΑΣ	ΒΑΣΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ	ΑΝΘΥΓΙΕΙΟ	ΕΞΟΔΑ ΚΙΝΗΣΗ	ΚΙΝΗΤΡΟ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΔΩΡΑ	ΕΤΗΣΙΕΣ	ΜΙΣΘΟΙ 2008 ΜΕ ΔΤΚ ΣΗΜΕΡΑ
0	711	170	325	57	1263	1422	16578	21916
15	1003	170	325	57	1555	2006	20666	27320
33	1208	170	325	57	1760	2416	23536	31115
ΥΕ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΑΠΟΚΟΜΙΔΗΣ ΑΠΟΡΡΙΜΑΤΩΝ 2025								
ΕΤΗ ΥΠ/ΑΣ	ΒΑΣΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ	ΑΝΘΥΓΙΕΙΟ			ΣΥΝΟΛΟ		ΕΤΗΣΙΕΣ	
0	780	200	0	0	980	0	11760	
15	952	200	0	0	1152	0	13824	
33	1210	200	0	0	1410	0	16920	
ΤΕ ΝΟΣΗΛΕΥΤΗΣ 2008								
ΕΤΗ ΥΠ/ΑΣ	ΒΑΣΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ	ΝΟΣΟΚΟΜ	&	ΚΙΝΗΤΡΟ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΔΩΡΑ	ΕΤΗΣΙΕΣ	ΜΙΣΘΟΙ 2008 ΜΕ ΔΤΚ ΣΗΜΕΡΑ
0	938	345		80	1363	1876	18232	24103
15	1245	345		80	1670	2490	22530	29785
33	1589	345		80	2014	3178	27346	36151
ΤΕ ΝΟΣΗΛΕΥΤΗΣ 2025								
ΕΤΗ ΥΠ/ΑΣ	ΒΑΣΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ	ΑΝΘΥΓΙΕΙΟ			ΣΥΝΟΛΟ		ΕΤΗΣΙΕΣ	
0	1137	200	0	0	1337	0	16044	
15	1467	200	0	0	1667	0	20004	
33	1962	200	0	0	2162	0	25944	
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΠΕ 2008								
ΕΤΗ ΥΠ/ΑΣ	Β.ΜΙΣΘΟΣ	ΕΩ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ		ΚΙΝΗΤΡΟ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΔΩΡΑ	ΕΤΗΣΙΕΣ	ΜΙΣΘΟΙ 2008 ΜΕ ΔΤΚ ΣΗΜΕΡΑ
0	985	341		80	1406	1970	18842	24909
15	1305	341		80	1726	2610	23322	30832
33	1666	341		80	2087	3332	28376	37513
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΠΕ 2025								
ΕΤΗ ΥΠ/ΑΣ	ΒΑΣΙΚΟΣ ΜΙΣΘΟΣ		#	#	ΣΥΝΟΛΟ		ΕΤΗΣΙΕΣ	
0	1192		0	0	1192	0	14304	
15	1546		0	0	1546	0	18552	
33	1977		0	0	1977	0	23724	
Επεξεργασία των στοιχείων ΕΝΩΤΙΚΗ ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗ ΣΥΣΠΕΙΡΩΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΥ								

Από τα στοιχεία προκύπτει ότι:

- Το προσωπικό ΥΕ καθαριότητας, παρά το γεγονός ότι διατηρεί μέρος των επιδομάτων, όπως το επίδομα ανθυγιεινής εργασίας, υφίσταται σημαντική απώλεια αποδοχών λόγω της κατάργησης των δώρων και της περικοπής άλλων μισθολογικών στοιχείων.

- Στους νοσηλευτές ΤΕ, παρά τη σημασία του ρόλου τους, οι αποδοχές του 2025 υπολείπονται σημαντικά των αντίστοιχων του 2008 σε πραγματικές τιμές.

- Στους εκπαιδευτικούς ΠΕ, καταγράφεται ουσιαστική απώλεια, καθώς έχει καταργηθεί πλήρως ένα σύνολο πρόσθετων αποδοχών που υπήρχαν στο παρελθόν, οδηγώντας σε σημαντική μείωση του συνολικού εισοδήματος.

Η σύγκριση των μισθών σε ετήσια βάση είναι καθοριστική καθώς αναδεικνύει το πραγματικό μέγεθος των μισθολογικών απωλειών, το οποίο δεν περιορίζεται σε ονομαστικές μειώσεις μισθών, αλλά αποτυπώνει τη συνολική συρρίκνωση του εισοδήματος σε πραγματικές τιμές.

Ποσοτικοποίηση των απωλειών: Η έκταση της μείωσης εισοδήματος

Τα συγκριτικά στοιχεία αποτυπώνουν με σαφήνεια το μέγεθος των μισθολογικών απωλειών που υπέστησαν οι εργαζόμενοι στο Ελληνικό Δημόσιο κατά την περίοδο της κρίσης αλλά και στην συνέχεια (2008–2025).

Η σύγκριση των ετήσιων αποδοχών —με αναγωγή των μισθών του 2008 σε σημερινές τιμές με βάση τον επίσημο Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΔΤΚ) — αναδεικνύει επίσης δραματικές μειώσεις σε όλες τις κατηγορίες προσωπικού, ανεξαρτήτως ετών υπηρεσίας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

ΥΕ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΑΠΟΚΟΜΙΔΗΣ ΑΠΟΡΡΙΜΑΤΩΝ				
ΕΤΗ ΥΠ/ΑΣ	ΜΙΣΘΟΙ 2008 ΜΕ ΔΤΚ ΣΗΜΕΡΑ	ΕΤΗΣΙΕΣ ΑΠΟΔΟΧΕΣ 2025	ΜΕΙΩΣΗ ΕΤΗΣΙΑ 2008/2025	% ΜΕΙΩΣΗ
0	21916	11760	10156	46
15	27320	13824	13496	49
33	31115	16920	14195	46
ΤΕ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ				
ΕΤΗ ΥΠ/ΑΣ	ΜΙΣΘΟΙ 2008 ΜΕ ΔΤΚ ΣΗΜΕΡΑ	ΕΤΗΣΙΕΣ ΑΠΟΔΟΧΕΣ 2025	ΜΕΙΩΣΗ ΕΤΗΣΙΑ 2008/2025	% ΜΕΙΩΣΗ 2008/2025
0	24103	16044	8059	33
15	29785	20004	9781	33
33	36151	25944	10207	28
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΠΕ				
ΕΤΗ ΥΠ/ΑΣ	ΜΙΣΘΟΙ 2008 ΜΕ ΔΤΚ ΣΗΜΕΡΑ	ΕΤΗΣΙΕΣ ΑΠΟΔΟΧΕΣ 2025	ΜΕΙΩΣΗ ΕΤΗΣΙΑ 2008/2025	% ΜΕΙΩΣΗ
0	24909	14304	10605	43
15	30832	18552	12280	40
33	37513	23724	13789	37
Επεξεργασία στοιχείων ΕΝΩΤΙΚΗ ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗ ΣΥΣΠΕΙΡΩΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΥ				

Ο υπολογισμός των απωλειών έγινε με βάση τα επίσημα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ του δείκτη τιμών καταναλωτή γνωρίζοντας βέβαια ότι αυτός με τον τρόπο που μετρά τις εξέλιξη των τιμών υποτιμά το πραγματικό κόστος ζωής.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ (ΔΤΚ) ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ			
2008 – 2025 (Έτος βάσης 2008 = 100)			
ΕΤΟΣ	ΔΤΚ	ΕΤΗΣΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ (%)	ΣΩΦΡΕΥΤΙΚΗ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟ 2008 (%)
2008	100,0	–	0,0%
2009	101,0	↑ +1,0%	+1,0%
2010	105,0	↑ +4,0%	+5,0%
2011	108,0	↑ +2,9%	+8,0%
2012	110,0	↑ +1,9%	+10,0%
2013	108,0	↓ -1,8%	+8,0%
2014	106,0	↓ -1,9%	+6,0%
2015	105,0	↓ -0,9%	+5,0%
2016	104,0	↓ -1,0%	+4,0%
2017	105,0	↑ +1,0%	+5,0%
2018	106,0	↑ +1,0%	+6,0%
2019	107,0	↑ +0,9%	+7,0%
2020	105,0	↓ -1,9%	+5,0%
2021	108,0	↑ +2,9%	+8,0%
2022	120,0	↑ +11,1%	+20,0%
2023	125,0	↑ +4,2%	+25,0%
2024	128,0	↑ +2,4%	+28,0%
2025*	136,2	↑ +6,4%	+36,2%

 ΣΥΝΟΛΟ 2008–2025: **136,2%**

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), Δελτία Τύπου ΔΤΚ 2008–2025.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του **πίνακα 2** οι απώλειες είναι:

Στο προσωπικό ΥΕ καθαριότητας, οι ετήσιες απώλειες κυμαίνονται από **10.156 ευρώ έως 14.195 ευρώ**, με την ποσοστιαία μείωση να φτάνει έως και το **49%**. Πρόκειται για τη μεγαλύτερη επιβάρυνση μεταξύ των

κατηγοριών, γεγονός που επιβεβαιώνει ότι οι χαμηλότερες μισθολογικές βαθμίδες έχουν πληγεί περισσότερο.

Στους νοσηλευτές ΤΕ, οι απώλειες κυμαίνονται από **8.059 ευρώ έως 10207 ευρώ ετησίως**, με τις μειώσεις να διαμορφώνονται μεταξύ **28% και 33%**. Παρά τη μικρότερη ποσοστιαία μείωση σε σχέση με άλλες κατηγορίες, το ύψος των απωλειών παραμένει ιδιαίτερα σημαντικό, ιδίως αν ληφθεί υπόψη η φύση και η ευθύνη της εργασίας τους.

Στους εκπαιδευτικούς ΠΕ, οι ετήσιες απώλειες κυμαίνονται από **10.605 ευρώ έως 13.789 ευρώ**, με ποσοστά μείωσης από **37% έως 43%**. Η πλήρης κατάργηση των δώρων και πρόσθετων αποδοχών αποτυπώνεται καθαρά στο τελικό εισόδημα.

Ιδιαίτερη σημασία έχει το γεγονός ότι οι απώλειες αυτές καταγράφονται σε ετήσια βάση, το οποίο αναδεικνύει τη συνολική επιβάρυνση των εργαζομένων και όχι απλώς μια αριθμητική μεταβολή των μηνιαίων αποδοχών.

Η εικόνα που προκύπτει είναι ενιαία και σαφής: ανεξαρτήτως κατηγορίας και προϋπηρεσίας, οι εργαζόμενοι στο Δημόσιο έχουν υποστεί βαθιά και διαρκή μείωση των πραγματικών τους εισοδημάτων, η οποία σε πολλές περιπτώσεις προσεγγίζει ή και υπερβαίνει το 40%. Θα πρέπει να επισημανθεί ότι οι παραπάνω είναι μεικτές αποδοχές, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι κρατήσεις. Στην πράξη, το καθαρό εισόδημα των εργαζομένων είναι αισθητά χαμηλότερο, καθώς επιβαρύνεται με εισφορές κοινωνικής ασφάλισης και φορολογία. Συνολικά, οι κρατήσεις στο Δημόσιο κυμαίνονται περίπου από 25% έως 35% του μισθού, ανάλογα με το ύψος των αποδοχών και την οικογενειακή κατάσταση.

Επιπλέον, σε σύγκριση με το 2008, το ύψος των κρατήσεων έχει αυξηθεί καθώς στο πλαίσιο των μνημονιακών παρεμβάσεων ενισχύθηκαν οι εισφορές για υγειονομική περίθαλψη και επιβλήθηκε η εισφορά αλληλεγγύης. Οι μεταβολές αυτές οδήγησαν σε πρόσθετη επιβάρυνση

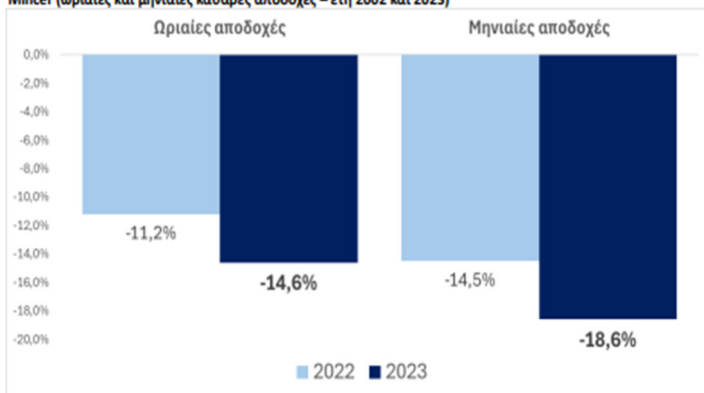
περίπου 3%, που δεν αποτυπώνεται και αυτή στους σχετικούς πίνακες, μειώνοντας περαιτέρω το καθαρό διαθέσιμο εισόδημα των εργαζομένων.

Συνεπώς, η πραγματική απώλεια αγοραστικής δύναμης είναι ακόμη μεγαλύτερη από αυτή που αποτυπώνεται στους μεικτούς μισθούς, καθώς οι εργαζόμενοι καλούνται να διαχειριστούν σημαντικά χαμηλότερα τα καθαρά εισοδήματα.

Σύγκριση αποδοχών Δημόσιου και ιδιωτικού τομέα

Η συγκριτική ανάλυση των αποδοχών μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, σύμφωνα με τα στοιχεία της μελέτης του ΚΕΠΕ το 2024, διαψεύδει την αντίληψη ότι οι εργαζόμενοι στο Δημόσιο αποτελούν «προνομιούχα» κατηγορία με υψηλές αποδοχές. Αντίθετα, αναδεικνύει σαφή μισθολογική υστέρηση σε πολλές περιπτώσεις, τόσο σε ωριαία όσο και σε μηνιαία βάση.

Γράφημα 1: Μισθολογικό χάσμα του δημοσίου έναντι του ιδιωτικού τομέα βάσει της μεθοδολογίας του Mincer (ωριαίες και μηνιαίες καθαρές αποδοχές – έτη 2002 και 2023)

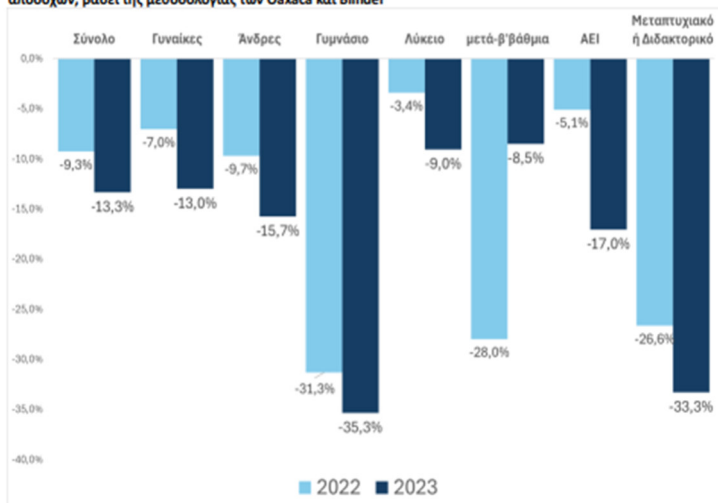

Πηγή: Εκτιμήσεις των συγγραφέων.

Πηγή: Μελέτη του ΚΕΠΕ (2024)

Τα στοιχεία του γραφήματος δείχνουν ότι σε όρους ωριαίας αμοιβής, το μισθολογικό χάσμα μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα το 2023 ανέρχεται σε 14,6% σε βάρος του Δημοσίου. Η μέτρηση αυτή είναι κρίσιμη, καθώς αποτυπώνει την καθαρή αμοιβή ανά μονάδα εργασίας, ανεξάρτητα από τη διάρκεια απασχόλησης ή τα πρόσθετα επιδόματα. Αυτή η εικόνα ανατρέπει την κυρίαρχη αντίληψη περί συγκριτικού πλεονεκτήματος του Δημοσίου, δείχνοντας ότι ακόμη και σε βασικά στοιχεία οικονομικής αποτίμησης της εργασίας, οι δημόσιοι υπάλληλοι αμείβονται λιγότερο. Παράλληλα, η απόκλιση αυτή δεν είναι οριακή, αλλά σταθερή και μετρήσιμη, γεγονός που υποδηλώνει διαρθρωτικό χαρακτήρα του μισθολογικού χάσματος.

Γράφημα 2: Μισθολογικό χάσμα του δημοσίου έναντι του ιδιωτικού τομέα βάσει των καθαρών ωριαίων αποδοχών, βάσει της μεθοδολογίας των Oaxaca και Blinder

Πηγή: Εκτιμήσεις των συγγραφέων.

Πηγή: Μελέτη του ΚΕΠΕ (2024)

Στις μηνιαίες αποδοχές, το χάσμα διευρύνεται περαιτέρω και ανέρχεται στο 18,6%. Η αύξηση της απόκλισης σε σχέση με τις ωριαίες αποδοχές συνδέεται με τη συνολική δομή των αμοιβών, συμπεριλαμβανομένων

επιδομάτων, πρόσθετων παροχών και διαφορών στον ετήσιο υπολογισμό των αποδοχών μεταξύ των δύο τομέων.

Η συγκεκριμένη διαφορά αποκτά ιδιαίτερη σημασία αν ληφθεί υπόψη ότι στον ιδιωτικό τομέα εξακολουθεί να ισχύει η καταβολή 14 μισθών ετησίως, σε αντίθεση με το Δημόσιο όπου οι αποδοχές περιορίζονται σε 12 μισθούς.

Περαιτέρω ανάλυση των στοιχείων της μελέτης δείχνει ότι σε επιμέρους κατηγορίες εργαζομένων το μισθολογικό χάσμα μπορεί να φτάνει έως και το 35%, γεγονός που αποκαλύπτει έντονες ανισότητες ανάλογα με τα χαρακτηριστικά της απασχόλησης και το επίπεδο εξειδίκευσης.

Η διαφοροποίηση αυτή υποδηλώνει ότι το μισθολογικό χάσμα δεν κατανέμεται ομοιόμορφα αλλά πλήττει εντονότερα συγκεκριμένες κατηγορίες εργαζομένων, ενισχύοντας τη συνολική εικόνα υποχώρησης των αποδοχών στο Δημόσιο. Η κατάσταση αυτή εξηγεί και την άρνηση διορισμού τους, τα τελευταία χρόνια, ιδιαίτερα στις κατηγορίες πανεπιστημιακής εκπαίδευσης και αυξημένων τυπικών προσόντων

Τα στοιχεία των πινάκων (σελ. 12–13 της μελέτης), όπως αναλύονται από τους ερευνητές του ΚΕΠΕ, επιβεβαιώνουν ότι η μισθολογική υστέρηση του Δημοσίου δεν αποτελεί μεμονωμένο ή συγκυριακό φαινόμενο αλλά διαμορφώνει μια σταθερή τάση που αποτυπώνεται τόσο σε ωριαία όσο και σε μηνιαία βάση.

Σε συνδυασμό με τις σωρευτικές απώλειες της περιόδου 2008–2025, προκύπτει η εικόνα μιας διπλής επιβάρυνσης: αφενός της διαχρονικής μείωσης των πραγματικών αποδοχών και αφετέρου της υστέρησης έναντι του ιδιωτικού τομέα στη σημερινή συγκυρία.

Οι μεγάλες αποκλίσεις Ελλάδας - Ε.Ε. στους μισθούς στο δημόσιο

Η σύγκριση της αγοραστικής δύναμης και του επιπέδου μισθών, σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat, δείχνει ότι η απόσταση της Ελλάδας από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν είναι μόνο ποσοστιαία αλλά και απολύτως μετρήσιμη σε όρους πραγματικού εισοδήματος.

Με βάση τα διαθέσιμα στοιχεία, ο μέσος καθαρός μισθός στο Δημόσιο στην Ελλάδα διαμορφώνεται περίπου στα 1.326 ευρώ, ενώ για να προσεγγίσει το επίπεδο των χωρών της ΕΕ απαιτείται να φτάσει κοντά στα 3.387 ευρώ.

Έτος	Ελλάδα (PPS/μήνα)	ΕΕ (PPS/μήνα)	Ελλάδα ως % ΕΕ
2020	1.296	2.737	47,3%
2025	1.326	3.387	39,1%
<u>Μεταβολή 2020 – 2025:</u> <ul style="list-style-type: none">• Ελλάδα: +30 PPS/μήνα• ΕΕ: +650 PPS/μήνα		<u>Διαφορά Ελλάδας – ΕΕ:</u> <ul style="list-style-type: none">• 2020: 1.441 PPS/μήνα• 2025: 2.061 PPS/μήνα	

Πηγή: Eurostat (τελευταία διαθέσιμα στοιχεία 2025)

Για τη μισθολογική διαφορά ανάμεσα στους μισθούς των εργαζομένων στο Δημόσιο στην Ελλάδα και στους αντίστοιχους εργαζόμενους στην ΕΕ, σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat, μπορούμε να εντοπίσουμε δύο βασικούς λόγους:

- Τη χρόνια υστέρηση της αγοραστικής δύναμης των μισθών των εργαζομένων στο Δημόσιο στην Ελλάδα έναντι των αντίστοιχων εργαζομένων στην ΕΕ.
- Τις σωρευτικές απώλειες της περιόδου 2008–2025, που όχι μόνο διατηρήθηκαν αλλά διευρύνθηκαν στην Ελλάδα, ενώ αντίθετα σε αρκετές χώρες της ΕΕ υπήρξε, έστω και περιορισμένη, αποκατάσταση μέρους των εισοδημάτων που χάθηκαν κατά την περίοδο της κρίσης.

Με άλλα λόγια, για να επιτευχθεί σύγκλιση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο απαιτείται όχι απλώς αναπροσαρμογή των μισθών αλλά υπερδιπλασιασμός, ο οποίος απέχει κατά πολύ από τις αυξήσεις που ανακοίνωσε για το 2026 η κυβέρνηση.

Η ονομαστική αύξηση των 40€ και η πραγματική της αξία

Η πρόσφατη ανακοίνωση της κυβέρνησης για οριζόντια αύξηση κατά 40 ευρώ μηνιαίως στους βασικούς μισθούς των εργαζομένων στο Δημόσιο για το 2026 αντιστοιχεί σε ιδιαίτερα περιορισμένη ποσοστιαία μεταβολή, η οποία στις περισσότερες περιπτώσεις δεν υπερβαίνει και συχνά υπολείπεται ακόμη και του επίσημου Δείκτη Τιμών Καταναλωτή.

Όπως προκύπτει από την επεξεργασία των στοιχείων, η οριζόντια αύξηση των 40 ευρώ μειώνει τους μισθούς σε πραγματικές τιμές στις περισσότερες περιπτώσεις, λαμβάνοντας υπόψη τον επίσημο τιμάρημο που για το 2026 εκτιμάται στο 3,5%. Το μισθολογικό χάσμα μεγαλώνει αν λάβουμε υπόψη ότι η πραγματική αύξηση του τιμάρημου είναι ακόμη μεγαλύτερη.

Αυτές οι αυξήσεις δεν μπορούν να καλύψουν τις σωρευτικές απώλειες των προηγούμενων ετών, που ξεκινούν από 35% και σε κάποιες περιπτώσεις προσεγγίζουν το 50%.

Επίσης, δεν μεταβάλλουν ουσιαστικά τη θέση των δημοσίων υπαλλήλων στην Ελλάδα σε σύγκριση με την αντίστοιχη θέση των εργαζομένων στο Δημόσιο στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Τέλος, κυρίως λόγω της μη επαναφοράς του 13ου και 14ου μισθού, δεν αναπληρώνουν τις μεγάλες απώλειες των προηγούμενων χρόνων και επίσης δεν συμβάλλουν στη μείωση του μισθολογικού χάσματος που υπάρχει ανάμεσα στους μισθούς των εργαζομένων στο Δημόσιο και στους αντίστοιχους εργαζόμενους στον ιδιωτικό τομέα.

ΠΙΝΑΚΑΣ

με τα ποσοστά αυξήσεων για 2026

ΕΤΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ	ΑΠΟΔΟΧΕΣ 2025	ΑΠΟΔΟΧΕΣ 2026	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΥΞΗΣΗΣ
ΥΕ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΑΠΟΚΟΜΙΔΗΣ ΑΠΟΡΡΙΜΑΤΩΝ			
0	980	1020	4,1
15	1152	1192	3,5
33	1410	1450	2,8
ΤΕ ΝΟΣΗΛΕΥΤΕΣ			
0	1337	1377	3,0
15	1657	1697	2,4
33	2162	2202	1,9
ΠΕ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ			
0	1192	1232	3,4
15	1546	1586	2,6
33	1977	2017	2,0

Επεξεργασία στοιχείων: Ενωτική Αγωνιστική Συσπείρωση Δημοσίου

Αντί επιλόγου

Η αποτύπωση των στοιχείων της έρευνας δείχνει ξεκάθαρα ότι η εικόνα του «καλοπληρωμένου δημοσίου υπαλλήλου» δεν αντέχει σε στοιχειώδη τεκμηριωμένη ανάλυση. Αντίθετα, αναδεικνύεται μια μακροχρόνια και συστηματική υποχώρηση των αποδοχών, που έχει οδηγήσει σε σημαντική απώλεια αγοραστικής δύναμης για όλους τους εργαζόμενους στο Δημόσιο.

Οι συγκρίσεις μεταξύ 2008 και 2025, με αναγωγή σε σημερινές τιμές, δείχνουν απώλειες από 35% έως 45%. Πρόκειται για δραματική μεταβολή που δεν αφορά μόνο αριθμητικά μεγέθη, αλλά επηρεάζει άμεσα την καθημερινότητα, το επίπεδο διαβίωσης και τη δυνατότητα κάλυψης βασικών αναγκών.

Παράλληλα, η σύγκριση με τον ιδιωτικό τομέα, σύμφωνα με τα στοιχεία του ΚΕΠΕ, καταρρίπτει έναν ακόμη διαδεδομένο μύθο. Οι δημόσιοι υπάλληλοι δεν έχουν μισθολογικό πλεονέκτημα. Αντίθετα, σε πολλές περιπτώσεις υπολείπονται, με τη διαφορά να φτάνει έως 35% και να διαμορφώνεται σε σημαντικά χαμηλότερα επίπεδα τόσο σε ωριαία όσο και σε μηνιαία βάση.

Ακόμη πιο αποκαλυπτική είναι η σύγκριση σε επίπεδο ΕΕ. Η αγοραστική δύναμη των δημοσίων υπαλλήλων στην Ελλάδα βρίσκεται σταθερά κάτω από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, γεγονός που σημαίνει ότι οι αποδοχές δεν επαρκούν για να καλύψουν το πραγματικό κόστος ζωής. Σε ένα περιβάλλον όπου βασικές δαπάνες όπως η στέγαση, η ενέργεια και τα τρόφιμα απορροφούν ολοένα και μεγαλύτερο μέρος του εισοδήματος, αυτή η απόσταση διευρύνεται.

Οι πρόσφατες αυξήσεις της τάξης των 40 ευρώ μηνιαίως δεν αποτελούν ουσιαστική απάντηση. Αντιθέτως, επιβεβαιώνουν το χάσμα μεταξύ των πραγματικών αναγκών και της εφαρμοζόμενης πολιτικής. Σε πολλές περιπτώσεις, οι αυξήσεις αυτές δεν καλύπτουν ούτε τον επίσημο πληθωρισμό ενώ υπολείπονται σαφώς τόσο του πληθωρισμού όσο και της αύξησης του ΑΕΠ. Πολύ περισσότερο, δεν αγγίζουν τις σωρευτικές απώλειες της προηγούμενης περιόδου.

Η πραγματική διάσταση του προβλήματος γίνεται ακόμη πιο σαφής όταν αποτυπωθεί σε όρους αναγκαίας προσαρμογής. Η σύγκλιση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο προϋποθέτει αύξηση των μισθών από περίπου 1.350 ευρώ σε επίπεδα κοντά στα 3000 ευρώ, δηλαδή μια μεταβολή που ξεπερνά το 100%.

Συνεπώς, το ζήτημα των μισθών στο Δημόσιο δεν μπορεί να αντιμετωπίζεται με αποσπασματικές και περιορισμένες παρεμβάσεις. Απαιτείται συνολική αναθεώρηση της μισθολογικής πολιτικής, η οποία θα λαμβάνει υπόψη το πραγματικό κόστος ζωής, τη διαχρονική απώλεια εισοδήματος και τη θέση της χώρας στο ευρωπαϊκό περιβάλλον. Η συζήτηση, τελικά, δεν αφορά μόνο αριθμούς. Αφορά τη δυνατότητα οι εργαζόμενοι στο δημόσιο να έχουν αξιοπρεπή διαβίωση καθώς και την αναγνώριση του ρόλου τους μέσα στην κοινωνία. Δυστυχώς αυτά δεν μπορούν να διασφαλιστούν με αυξήσεις του 1 ευρώ την ημέρα.

Ως Ενωτική Αγωνιστική Συσπείρωση Δημοσίου θεωρούμε ότι η πολιτική των μισθών αποτελεί κεντρικό πολιτικό ζήτημα. Οι Δημόσιοι Υπάλληλοι έχουν υποστεί τεράστιες απώλειες την τελευταία δεκαπενταετία, εξαιτίας των περικοπών και τη συνεχή άνοδο του κόστους ζωής. Με βάση τα παραπάνω η ΕΑΣ Δημοσίου έχει καταθέσει την δική της πρόταση για τους μισθούς.

Η πρόταση της Ενωτικής Αγωνιστικής Συσπείρωσης Δημοσίου για τους μισθούς των εργαζόμενων Δημόσιο

Αγωνιζόμαστε για:

1. Ουσιαστικές αυξήσεις στους βασικούς μισθούς όλων των δημοσίων υπαλλήλων. Οι αυξήσεις πρέπει να είναι μόνιμες, να ενσωματώνονται στον βασικό μισθό και να καλύπτουν το σύνολο των απωλειών σε πραγματικούς όρους. Κατώτατος καθαρός μισθός τουλάχιστον τα 1.000 ευρώ.

2. Νέο μισθολόγιο στο Δημόσιο μέσω συλλογικών διαπραγματεύσεων. Κλαδικές συλλογικές συμβάσεις που θα καθορίζουν τις ιδιαιτερότητες κάθε κλάδου και χώρου εργασίας.

3. Εφαρμογή της Αυτόματης Τιμαριθμικής Αναπροσαρμογής (ΑΤΑ) για την προστασία των αποδοχών από την ακρίβεια και τον πληθωρισμό.

4. Επαναφορά του 13ου και 14ου μισθού στο Δημόσιο. Η κατάργηση των δώρων αποτέλεσε βίαιη μείωση του ετήσιου εισοδήματος. Η επαναφορά τους είναι ζήτημα δικαιοσύνης και αξιοπρέπειας.

5. Πλήρη αποκατάσταση της μισθολογικής κατάταξης και επανυπολογισμό των μισθολογικών κλιμακίων που αφαιρέθηκαν τα έτη 2016–2017 με την εφαρμογή του ισχύοντος μισθολογίου. Μισθολογική εξέλιξη κάθε δύο χρόνια για όλες τις κατηγορίες.

6. Θεσμοθέτηση των συλλογικών συμβάσεων εργασίας στο Δημόσιο. Διεκδικούμε την κατοχύρωση της συλλογικής διαπραγμάτευσης ως μοναδικού μηχανισμού καθορισμού των μισθών. Αναθεώρηση του άρθρου 103 παρ. 2 του Συντάγματος, που προβλέπει τον προσδιορισμό των μισθών στο Δημόσιο με νόμο.

7. Κατάργηση της πολιτικής των «μπόνους». Είμαστε αντίθετοι στην πολιτική των πρόσκαιρων παροχών που δεν ενισχύουν ουσιαστικά τα εισοδήματα. Τα λεγόμενα μπόνους, εκτός από τον προσωρινό τους χαρακτήρα, λειτουργούν κυρίως ως μηχανισμός κατηγοριοποίησης των εργαζομένων με ρουσφετολογικά και υποκειμενικά κριτήρια, ενισχύοντας τις ανισότητες και διασπώντας τη συλλογική ενότητα.

8. Επέκταση των Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελματιών (BAE) στο Δημόσιο χωρίς την πληρωμή επασφάλιστρου για αναγνώριση των χρόνων που έχουν διανυθεί. Αύξηση των επιδομάτων επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας σε χώρους και κλάδους που οι εργαζόμενοι απασχολούνται σε επικίνδυνες και ανθυγιεινές συνθήκες.

9. Διπλασιασμός του ωρομισθίου για νυχτερινή εργασία, εργασία σε αργίες και Κυριακές. Έγκαιρη καταβολή των υπερωριών και της αποζημίωσης για την πρόσθετη εργασία. Καμία απλήρωτη εργασία, καμία «διπλοβάρδια» χωρίς αμοιβή.

10. Δίκαιο φορολογικό σύστημα. 12000 ευρώ αφορολόγητο, μείωση των έμμεσων φόρων που τις πληρώνουν οι λαϊκές οικογένειες. Μέτρα για την ακρίβεια και το χτύπημα της κερδοσκοπίας.

Απέναντι στην πολιτική που θεωρεί τους μισθούς «δημοσιονομικό κόστος», αντιπαραθέτουμε το δικαίωμα των εργαζομένων στο Δημόσιο για αξιοπρεπή διαβίωση, ως βασική προϋπόθεση για ποιοτικές δημόσιες υπηρεσίες.

Διεκδικούμε μαχητικά, μέσα από συλλογικούς αγώνες και καλά οργανωμένες και συντονισμένες κινητοποιήσεις με διάρκεια, μια συνολική ανατροπή της πολιτικής λιτότητας.

Βιβλιογραφία - πηγές

- Συγκριτική αποτίμηση της αγοραστικής δύναμης των δημοσίων υπαλλήλων στην Ελλάδα και στις χώρες της Ε.Ε. Σμυρλής, Ιωάννης; Σαλής, Αναστάσιος. 2019 Κοινωνικό Πολύκεντρο
- Χάσμα αμοιβών και μισθολογικό πλεόνασμα ιδιωτικού και δημόσιου τομέα ΚΕΠΕ
- Νόμος 3205/2003 «Μισθολογικές ρυθμίσεις λειτουργών και υπαλλήλων του Δημοσίου, Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α., μονίμων στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων και αντιστοίχων της Ελληνικής Αστυνομίας, του Πυροσβεστικού και Λιμενικού Σώματος και άλλες συναφείς διατάξεις»
- Νόμος 4354/2015 «Διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, μισθολογικές ρυθμίσεις και άλλες επείγουσες διατάξεις εφαρμογής της συμφωνίας δημοσιονομικών στόχων και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων»
- Μεταβολές των αμοιβών εργασίας στον δημόσιο τομέα 2006 -2017 Ηλίας Ιωακείμογλου 2018 Κοινωνικό Πολύκεντρο
- «Το επίπεδο και η εξέλιξη των αμοιβών στον ελληνικό δημόσιο τομέα από την κρίση του 2009-10 μέχρι σήμερα» Κοινωνικό Πολύκεντρο
- Ενωτική Αγωνιστική Συσπείρωση Δημοσίου – 10 θέσεις για τους μισθούς και την προστασία του εισοδήματος
- *Average remuneration of national civil servants in central public administration*
https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/prc_rem_avg_custom_20881742/default/table

ΕΑΣ
ΔΗΜΟΣΙΟΥ

**ΕΝΩΤΙΚΗ
ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗ
ΣΥΣΠΕΙΡΩΣΗ**